

Силабус
освітнього компоненту ОК5

Психологія лідерства та комунікацій

Назва дисципліни:	Психологія лідерства та комунікацій
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 «Менеджмент»
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	ОП «Менеджмент організацій і адміністрування»
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4646
Рік навчання:	1
Семестр:	1 (осінній)
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра менеджменту
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Ачкасова Лариса Миколаївна, канд.екон.наук, доцент
Контактний телефон:	+380500841948
E-mail:	lachkas@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх менеджерів системи спеціальних знань щодо сучасної лідерської парадигми та практичного досвіду світових та вітчизняних лідерів, характеристики емоційного, харизматичного, трансформаційного, трансакційного лідерства, стилів лідерства та індивідуально-психологічні особливості бізнес-лідерів; оволодіння сучасними психологічними методами ефективного використання людських ресурсів; застосування рекомендацій з розвитку когнітивних якостей бізнес-лідера; розвитку лідерського потенціалу бізнес-лідера; його авторитету та іміджу і практичних навичок психологічного забезпечення професійної діяльності, прийняття адекватних управлінських рішень.

Предметом вивчення дисципліни є психологічні закономірності формування лідерства та комунікацій, психологічних стосунків та поведінки людей в організації, традиційні соціально-психологічні явища (соціально-психологічний клімат, спілкування та ін.); психологія праці.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- сутність основних категорій психології лідерства та комунікацій;
- психологічні фактори здійснення мотивування та контролювання;
- психологічні особливості прийняття індивідуальних та групових рішень у менеджменті;

- соціально-психологічна характеристика основних типів організаційних структур управління (лідерство, стилі управління);

- психологія управління конфліктами, а також практична підготовка та формування умінь з таких питань:

- налагоджування ефективної комунікації у процесі управління;
- здійснення делегування повноважень;
- профілактика та вирішення конфліктів;
- подолання опору організаційним змінам;
- психологічного аналізу особистостей та між особистісних взаємин у групах;
- володіння інструментарієм психологічного стимулювання працівників, що передбачає необхідність врахування внутрішнього потенціалу працівника;

- набуття умінь психологічного аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища організації;

- визначення засобів оптимального впливу на працівників для створення належного соціально-психологічного клімату в колективі;

- застосування психологічних методів оцінки персоналу.

В результаті вивчення дисципліни здобувач повинен знати

- основні дефініції лідерства, типи лідерства;
- феномен емоційного лідерства, емоційного інтелекту для бізнес-лідера; розуміти поняття харизми та сутність теорій харизматичного лідерства; особливості трансформаційного та трансакційного лідерства; особливості різних стилів лідерства

- прийоми мнемотехніки, рекомендації розвитку пам'яті бізнес-лідера;
- структуру професіограми та психограми, основні відмінності бізнес-лідера від інших лідерів;

- типи, символи авториту, іміджу бізнес-лідера
- вимоги, правила та елементи публічного виступу;
- способи і прийоми створення та організовування ефективних комунікацій в процесі управління;

- сутність крос-культурних комунікацій

вміти:

- визначати лідерські якості бізнес-лідера;
- характеризувати харизматичного бізнес-лідера, компоненти поведінки харизматичного та не харизматичного лідера; пояснювати моделі трансформаційного лідерства; Визначати 7 факторів трансформаційного лідерства; виділяти переваги і недоліки різних стилів лідерства, застосовувати стилі лідерства в бізнес-лідерстві;

- використовувати прийоми розвитку творчого мислення бізнес-лідера;
- складати професіограму та психограму бізнесмена, будувати модель бізнес-лідера;

- створювати імідж бізнес-лідера;
- користуватися технологіями розвитку крос-культурної комунікації у бізнес-лідерів;

- користуватися технологіями публічного виступу у бізнес-сфері;

- використовувати технології ефективних комунікацій;

Після вивчення освітнього компоненту вивчаються: дисципліни «Іноземна мова», «Стейкхолдер-менеджмент і сталий розвиток» та «Управління проектами і змінами».

Компетентності:*Загальні компетентності:*

ЗК2. Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного само менеджменту;

СК 5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК 6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;

СК 7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;

СК 8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом;

СК 10. Здатність до управління організацією та її розвитком;

Результати навчання:

ПРН 7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;

ПРН 10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;

ПРН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу;

ПРН 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	2	3	4
1	ЛК. Лідерство в бізнесі. Емоціональне лідерство	2	0,5
	ПР. Визначення і оцінка лідерства	2	-
	СР. Виконання завдання для самостійної роботи	8	14
2	ЛК. Харизматичне, трансформаційне і трансакційне лідерство	2	0,5
	ПР. Розвиток творчих здібностей бізнес-лідера	2	-
	СР. Виконання завдання для самостійної роботи	8	14
3	ЛК. Когнітивні якості та модель бізнес-лідера	2	0,5
	ПР. Формування емоційного інтелекту	2	1
	СР. Виконання завдання для самостійної роботи	8	14
4	ЛК. Авторитет, імідж та крос-культурні комунікації бізнес-лідера	2	0,5
	ПР. Трансформаційне лідерство та стилі лідерства	2	-
	СР. Виконання завдання для самостійної роботи	8	14
5	ЛК. Публічний виступ та НЛП	2	
	ПР. Когнітивні якості та модель лідера	2	

	СР. Виконання завдання для самостійної роботи	8	
6	ЛК. Психологічні особливості міжособистісних комунікацій в управлінській діяльності	4	0,5
	ПР. Публічний виступ: підготовка і проведення	2	
	ПР. Психологічні основи комунікацій	2	-
	СР. Виконання завдання для самостійної роботи	10	14
7	ЛК. Управління власною ефективністю	2	0,5
	ПР. Тренінги на встановлення контакту і конструктивного вирішення конфлікту	2	1
	СР. Виконання завдання для самостійної роботи	8	14
Разом	ЛК	16	4
	ПР (ЛР, СЗ)	16	2
	СР	58	84

Індивідуальне навчально-дослідне завдання: не передбачене.

Методи навчання, форми та методи оцінювання:

1) словесні:

1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;

1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;

2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій

3) практичні:

3.1 традиційні: практичні заняття, семінари;

3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові ігри, тренінги, семінари-дискусії, «круглий стіл», аналіз реальних проблем, метод мозкової атаки.

Система оцінювання та вимоги:

Конкретизація, деталізація критеріїв та системи оцінювання з урахуванням специфіки освітнього компоненту здійснюється на основі загальних критеріїв, наведених у СТБНЗ 7.1-02:2018 «Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ»

(https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Ychebotdel/norm_dok/stvnz_7_1_02.pdf) та СТБНЗ СТБНЗ-90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_90.1-022.pdf).

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою п'ятибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за п'ятибальною шкалою («5», «4», «3», «2», «1») і заносяться у журнал обліку академічної успішності:

– «відмінно» («5»): здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре» («4»): здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури,

аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно» («3»): здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно» («2», «1»): здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою. Здобувач вищої освіти має отримати оцінку з кожної теми.

3.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

3.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

3.3 Лабораторні заняття оцінюються якістю виконання звітів про виконання лабораторних робіт.

3.4 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

4 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, виконання тестових завдань за формулою:

$$K^{поточ} = K1 + K2 + K3 + K4,$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, K3, K4$ – оцінка успішності відповідного заходу поточного контролю;

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Поточний контроль реалізується у формі опитування, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, правильності виконання практичних завдань та розрахунків, у тому числі запланованих на самостійне опрацювання, захист індивідуального завдання (есе, реферату тощо).

Здобувач накопичує бали протягом семестру за виконання завдань, виступи на заняттях, участь у дискусіях, а також за виконання контрольних робіт (таблиця 2).

Таблиця 2 – Розподіл балів з дисципліни за 100-бальною шкалою

Види робіт	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Оцінка в балах
Опрацювання лекції	3	3	3	3	3	4	3	22
Захист практичних робіт	4	4	4	4	4	4	4	28
Відповідь на тестові завдання	4	4	4	4	4	5	4	29
Індивідуальна самостійна робота (підготовка презентації, есе, реферату тощо)	3	3	3	3	3	3	3	21
Сума балів за ЛК, ПР, тести, СР								100

Підсумкове оцінювання

1 Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі заліку.

2 Здобувач вищої освіти отримує залік з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

3 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

4 Результат навчання оцінюється:

- за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 3;
- за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) відповідно до таблиці

Таблиця 3 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	не зараховано

Таблиця 4 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
			Оцінка	Критерії
	екзамен	залік		
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80–89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

5 Із метою мотивації здобувачів до активного та якісного виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані заохочувальні бали. Мотивація здобувачів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки здобувачів і робочою програмою з навчальної дисципліни.

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів;
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях здобувачів та молодих вчених – 10 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів;
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.
- отримання сертифікату за проходження навчального курсу в рамках дисципліни на відповідних навчальних платформах (Prometheus, Coursera тощо) – 5 балів

6.3 Кількість балів за індивідуальні завдання здобувача не може перевищувати 20 балів.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів. Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 4.

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах:
 1. Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу Харківського національного автомобільно- дорожнього університету:
https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf
 2. Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ. Положення про групу сприяння академічній доброчесності:
https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_0-02.pdf
 3. Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат:
https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85.1-02.pdf
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

1. Гура Т., Романовський О., Книш А. Психологія лідерства в бізнесі: навчальний посібник. Харків: «Друкарня Мадрид», 2019. 100 с.
2. Нестуля О.О., Нестуля С.І., Крамаренко В.В. Основи лідерства: практикум (індивідуальні практичні та творчі завдання). Вид. 4-е, переро- бл. та доповн. Полтава. : ПУЕТ, 2017. 124 с
3. Daft Richard L. The Leadership Experience. 7th Edition. Cengage Learning, 2017. 528 p
4. Shackleton V. Business Leadership (Essential Business Psychology). Cengage Learning Emea, 2018. – 186 p.

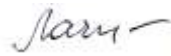
5. Jacobs S. R. Management Rewired: Why Feedback Doesn't Work and Other Surprising Lessons from the Latest Brain Science. Portfolio Hardcover, 2019. 224 p
6. Manfred F. R. Kets de Vries. The Leadership Mystique: A User's Manual for the Human Enterpris. Pearson FT Press, 2020. 352 p
7. Книш А.Є. Емоційний інтелект лідера в сфері бізнесу: навчальний посібник. К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2019 р. 40 с.
8. Книш А.Є. Діагностика типу морального лідерства у сфері бізнесу: навчальний посібник. К.: ДП «НВЦ»Пріоритети», 2018. 40 с.
9. Гандапас Р. Харизма лідера. К: Моноліт-Bizz, 2017. 296 с.
10. Mayer J. D., Salovey P., & Caruso D. R. Emotional intelligence: New ability or eclectic traits? // American Psychologist, 63(6) - 2018. – p. 503-517.
11. Goleman D. Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ. Random House Publishing Group, 2015. 352 p
12. Гура Т.В. Розвиток когнітивних якостей у бізнес-лідерів: навчальний посібник. К.: ДП «НВЦ» Пріоритети», 2019. 40 с.
13. Коноваленко Ст.А. Психологія менеджменту https://stud.com.ua/87406/menedzhment/psihologiya_menedzhmentu
14. 15 найефективніших технік тайм-менеджменту. URL: <https://para.school/blog/management/15-tehnik-tajm-menedzhmenta>
15. Berger S. A. The Five Ways We Grieve: Finding Your Personal Path to Healing After the Loss of a Loved One. Boston : Shambhala Publications, Inc, 2019. – 300 p.
16. Dohrenwend B.P. The role of adversity and stress in psychopathology: Some evidence and its implications for theory and research / B.P. Dohrenwend // Journal of Health and Social Behavior. – 2020. – Vol. 41. – P. 1-19.
17. Hatzenbuehler M.L. How does sexual minority stigma “get under the skin”? A psychological mediation framework / M.L. Hatzenbuehler // Psychological Bulletin. – 2019. – Vol.135. – P. 707-730
18. Meyer I.H. Prejudice and discrimination as social stressors / I.H. Meyer. – In I.H. Meyer and M.E. Northridge (Eds.), The Health of Sexual Minorities. Washington, DC: APA, 2017. - 310 p.
19. Worden W. Grief Counseling and Grief Therapy, Fourth Edition: A Handbook for the Mental Health Practitioner / J. William Worden. – Springer Publishing Company, 2018. – 328 p.

Додаткові джерела:

1. Дистанційний курс: <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4646>
2. Національна бібліотека України ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Освіта.ua. Менеджмент. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/>
4. Центр фінансово-економічних наукових досліджень. Бібліотека. URL: http://www.economics.in.ua/p/blog-page_45.html
5. Навчальні матеріали онлайн. URL: <https://pidru4niki.com/menedzhment/>
<https://pidru4niki.com/marketing/>
<https://textbook.com.ua/marketing>
<http://eclib.net/21/index.html>
<http://www.management.com.ua/marketing/mark165.html>
6. TRADING ECONOMICS. URL: <https://tradingeconomics.com>

7. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. URL: <http://ukrstat.gov.ua>
8. Офіційний сайт департаменту статистики Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. URL: <http://unstats.un.org/unsd/default.htm>
9. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України. URL: <http://me.kmu.gov.ua>
10. Офіційний сайт Світового економічного форуму. URL: <http://www.weforum.org>
11. Психологічні тести он-лайн. URL: <https://www.idrlabs.com/ua/test.php>

Розробник силабусу навчальної
дисципліни, канд. екон .наук., доц.

Лариса АЧКАСОВА

Гарант ОП, д-р. екон. наук, доц.

Ірина ФЕДОТОВА

Завідувач кафедри
менеджменту, д-р. екон. наук, проф.

Оксана КРИВОРУЧКО